

De gelijkenissen van het koninkrijk der hemelen

‘Op die dag verliet Jezus het huis en ging bij de zee zitten. En veel menigten verzamelden zich om Hem heen, zodat Hij in een schip ging zitten; en heel de menigte stond op de oever. En Hij sprak tot hen veel dingen door gelijkenissen.

Matteüs 13

1. Het Koninkrijk der Hemelen.

Om een juist denkbeeld van en een goede blik op de *gelijkenissen* te hebben, die gaan over het Koninkrijk der Hemelen, is het van belang, dat de lezer weet, *wat het Koninkrijk der Hemelen is.*

Alleen in het Evangelie van Matteüs wordt ons door de Heilige Geest over het *Koninkrijk der Hemelen* verteld, terwijl in Marcus en Lucas over ‘het Koninkrijk Gods’ gesproken wordt. In dezelfde gelijkenissen, waar Matteüs van het Koninkrijk *der Hemelen* spreekt, spreekt Lucas van het Koninkrijk Gods. Het is echter niet juist overal de uitdrukking ‘Koninkrijk der Hemelen’ gelijk te stellen met die van het ‘Koninkrijk Gods’.

Het ‘Koninkrijk Gods’, lijkt ons een algemene en ten allen tijde geldige naam voor het koninkrijk te zijn (zie o.a. Rom. 14:17, 1 Kor. 4:20). Wat het *innerlijk* karakter betreft: Matteüs 12:28 als *regerende macht* van God; en Lucas 18-21 als het *uitwendige* of *menselijke karakter*.

‘Koninkrijk der Hemelen’ is een meer beperkte benaming; en omdat deze alleen in Matteüs gevonden wordt, waar Christus als de Messias voorgesteld wordt, zo lijkt zij meer in betrekking te staan tot het volk Israël. De Joden verwachtten hun Messias en de oprichting van het koninkrijk; maar zij dachten daarbij aan een aards koninkrijk (zie Hand. 1:6). ‘Heer! zult U in deze tijd het koninkrijk voor Israël herstellen?’ En om hun aardse gedachten tegen te gaan, sprak de Heer telkens van het Koninkrijk der Hemelen’. Naar de beloften van het Oude Testament zou het wel een koninkrijk *op aarde* zijn, maar daarom toch geen *aards* koninkrijk.

In het Oude Testament, (volgens Luc. 24:44 de Wet, de Psalmen en de Profeten) wordt hierop gezinspeeld:

- Ten eerste in *de Wet*, in Deuteronomium 11:18-21: ‘Daarom moet u deze woorden van mij in uw hart en in uw ziel prenten. Bind ze als een teken op uw hand, en ze moeten als een voorhoofdsband tussen uw ogen zijn. En leer ze aan uw kinderen door erover te spreken als u in uw huis zit en als u over de weg gaat, als u neerligt en als u opstaat; en schrijf ze op de deurposten van uw huis en op uw poorten, opdat uw dagen en de dagen van uw kinderen *in het land waarvan de HEERE uw vaders gezworen heeft het hun te geven*, zo talrijk worden als de dagen dat de hemel boven de aarde staat’.
- Ten tweede in *de Psalmen*: ‘Ik zal Mijn goedertierenheid tegenover hem (David, de Gezalfde) voor eeuwig houden, aan Mijn verbond met hem trouw blijven. Ik zal zijn nageslacht voor eeuwig laten bestaan en zijn troon als de dagen van de hemel’. (Ps. 89:29, 30)
- Ten derde in *de Profeten*: ‘Dat er ook gezegd is dat men de stam met de wortels van de boom moest laten staan – uw koningschap zal bestendig zijn nadat u erkend zult hebben dat de God van de hemel de Heerser is’. (Dan. 4:26) In Dan. 2 hebben wij *het koninkrijk*; in Daniël 7 *de Koning*.

‘Mijn koninkrijk is niet van deze wereld. Als mijn koninkrijk van deze wereld was, zouden mijn dienaars hebben gestreden, opdat Ik niet aan de Joden zou worden overgeleverd; maar nu is: mijn koninkrijk niet van hier’ (Joh. 18:36). Integendeel; het zal zijn, een rijk dat naar hemelse beginselen wordt bestuurd, en waarvan de Koning de Heer uit de hemel is.

Doordat het volk Israëls de Koning verwierp, heeft *het Koninkrijk der Hemelen een verborgen karakter* verkregen, en als zodanig loopt het nu voort, en zal het bestaan na de opname van de Gemeente tot het begin van het Duizendjarig Rijk, wanneer het zijn ware gedaante zal vertonen, en dan erkend zal worden, als het Koninkrijk van de Vader, voor zover het in betrekking staat tot wat boven is; en als het Koninkrijk van de Zoon des mensen, voor zover het in betrekking staat tot wat op

aarde is. — Zie voor het *Koninkrijk van de Vader*: Matteüs 13:30 en 43; en voor *het Koninkrijk van de Zoon des mensen*: Ps. 8 en Matt. 13:41. — Zo zal het Duizendjarig Rijk een ‘hemels’ en een ‘aards’ karakter vertonen, terwijl het eerste alleen verheerlijkte heiligen, en het laatste, ook wat het lichaam betreft, niet verheerlijkte gelovigen bevat (Lees hierover Dan. 7:14, 18, 22 en 27 met aandacht na).

Matteüs 3:1, 2 meldt ons: ‘In die dagen nu trad Johannes de Doper op, en predikte in de woestijn van Judéa, en zei: Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen’. De profetie van Jesaja 40:3 trad in vervulling. Na een half jaar te voren het volk tot bekering opgewekt en het koninkrijk aangekondigd te hebben, komt de Koning zelf, en verkondigt overal: ‘De tijd is vervuld, en het Koninkrijk van God is nabij gekomen’ (Marc. 1:15). Te Nazareth wordt ons dit duidelijk te zien gegeven. De Heer opent het boek van de profeet Jesaja, waar Hij in de synagoge is, en leest: ‘De Geest van de Heer is op mij, doordat Hij Mij heeft gezalfd, om aan armen het evangelie te verkondigen; Hij heeft Mij gezonden om aan gevangenen loslating te prediken en aan blinden het gezicht, om verbrokenen heen te zenden in vrijlating, om te prediken het aangename jaar van de Heer’. Bij het lezen van Jesaja 61 zal het iedereen duidelijk worden, dat daar mededeling gedaan wordt van de terugkeer van Gods gunst over Israël, en van alle zegeningen, die het Sabbat- en Jubeljaar kenmerken. De Heer bood op die manier Israël het ware Jubeljaar, het rijk met al zijn zegeningen, aan. Johannes de Doper en Jezus hadden al de Verzoendag gepredikt, door het volk toe te roepen: ‘Bekeert u!’ En waar de Heer te Nazareth predikt: ‘Heden is dit Schriftwoord in uw oren vervuld!’ wordt na de verzoendag het jubeljaar, d.w.z. na de bekering het rijk met al zijn zegeningen aangekondigd. Waarom leest de Heer niet door in Jesaja 61:2? Waarom houdt Hij op voor de woorden: ‘En de dag van de wraak van onze God?’ Omdat Hij niet de wraak, maar de zegen bracht. Indien Israël Hem toen had aangenomen, dan zouden de beloften vervuld zijn geworden. Dit is niet geschied, en daarom is de vervulling van de profetieën tot later tijd uitgesteld. Er liggen tussen de prediking van het aangename jaar van de Heer en het aanbreken van de dag van de wraak van onze God, in *deze profetie slechts door een komma gescheiden*, 2000 jaar. Maar hoe lang het ook is uitgesteld, die grote en verschrikkelijke dag van de Heer zal komen. En dan, ja eerst dan, wanneer Israël de dag van de verzoening zal hebben aangenomen, zal het ware jubeljaar aanbreken. ‘Zij zullen verwoeste plaatsen van weleer herbouwen, de woeste plaatsen van vroeger weer oprichten’. Dan zullen zij ‘priesters van de Heere, dienaren van onze God’ genoemd worden. (Jes. 61:4 en 6).

Wat door de Heer te Nazareth gepredikt was, verkondigde Hij van stad tot stad, want wij lezen: ‘Hij trok alle steden en dorpen rond, leerde in hun synagogen, predikende het *evangelie van het koninkrijk*, en genas elke ziekte en elke kwaal’.

(Matt. 9:35) En in Matteüs 10 ontvangen Zijn twaalf apostelen de opdracht tot de prediking van hetzelfde Evangelie van het koninkrijk, met de uitdrukkelijke last: 'Gaat niet heen op een weg van de volken, en gaat geen stad van Samaritanen binnen'. Het koninkrijk was alleen aan Israël beloofd, en moest daarom ook alleen aan hen gepredikt worden; terwijl de volken eerst zouden gezegend worden, nadat Israël het rijk aangenomen had. De discipelen mochten alleen prediken: 'Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen!' Evenals die van de Heer, ging ook hun prediking vergezeld van de krachten van het koninkrijk; zij genazen zieken en wekten doden op; de 'krachten van de toekomstige eeuw'. (Hebr. 6:5) Ook 'de zeventigen' ontvingen dezelfde opdracht; en als zij in een stad niet opgenomen werden, moesten zij zeggen: 'Zelfs het stof, uit uw stad dat aan onze voeten kleeft, vegen wij af tegen u; u weet evenwel dit, *dat het koninkrijk van God nabij gekomen is*' (Luc. 10:11).

Israël heeft echter 'de tijd waarin naar hen werd omgezien niet erkend'. (Luc. 19:44) In Matt. 11 wordt de Heer door het volk verworpen in Zijn leer; en in hoofdstuk 12, naar aanleiding van het uitwerpen van een duivel uit de man, die blind en stom was, (een beeld van het volk, dat geen oog had om de Messias te zien, en geen mond om God daarvoor te danken), verwerpt men Hem in Zijn werken, door het vreselijke woord, dat men de Heer durfde toevoegen: 'Deze drijft de demonen alleen maar uit, door Beëlzebul, de overste van de demonen'. (Matt. 12:24) Daarop spreekt de Heer het oordeel over hen uit, en strekt Hij Zijn handen uit over Zijn discipelen, en laat hun de liefdevolle woorden horen: 'Zie, mijn moeder en mijn broeders! Want al wie *de wil doet van Mijn Vader*, die in de hemelen is, die is Mijn broeder, en zuster, en moeder'.

Op die dag ging de Heer uit het huis - beeld van het volk, het huis Israëls - en ging zitten bij de zee - beeld van de volken - (Matt. 13:1). De Heer zal nu voortaan niet meer uitsluitend tot de Joden Zich richten in Zijn leringen en openbaring van goddelijke kracht; maar zich tot allen, zonder onderscheid, wenden. En nu het volk het op te richten koninkrijk verwierp, door de Heer als de Koning niet aan te nemen, zou er op een nieuwe, heel andere manier, het koninkrijk der hemelen worden gesticht en opgericht, nl. in de harten van allen, die het woord Gods, door de Heere Jezus, de Zoon des mensen, gesproken, geloofden. Het koninkrijk der hemelen is niet de hemel; maar het is dáár, bij wie het Woord van God geloofd, geëerbiedigd, gevreesd wordt: het ontzag van de Goddelijke Majesteit voor het hart en geweten van hem of haar, die het Woord gelooft. Daarom onderwijst de Heer de schare, die neerzit bij de zee, door de *eerste* gelijkenis, *hoe*, op welke manier, het koninkrijk der hemelen in *het verborgen karakter* ontstaan zou, en spreekt Hij over '*de Zaaier, die uitging om te zaaien*'. Voordat de Heer Zijn woorden van lering uitspreekt, roept

Hij Zijn hoorders toe: 'Hooft!' (Marc. 4:3). Laten wij daarom nu ook horen! Wat de Heer tot ons spreekt, is waard om door ons te worden gehoord. En als Hij de eerste gelijkenis zal meedelen, laat Hij voorafgaan: 'Ziet!' om onze belangstelling en opmerkzaamheid op te wekken. Moge de Heer ons genade schenken, om met heilige belangstelling te luisteren, en op te merken, wat Hij ons wil onderwijzen!

2. De Zaaier

Na zo over het Koninkrijk der Hemelen een korte beschouwing te hebben gegeven, ligt het nu in ons voornemen over de gelijkenissen het een en ander mee te delen.

- Hoe het Koninkrijk der Hemelen ontstond;
- Hoe het uit- en inwendig verdorven werd;
- Hoe groot de omvang en de macht was die het verkreeg;
- Hoe daarin de parel van grote waarde en de verborgen schat aanwezig is.

Op welke manier de dienstknechten zich in hun arbeid te openbaren hebben, wordt ons door de Heere Jezus op zeventvoudige wijze te zien gegeven.

Wij lezen in Romeinen 11:36: 'Want uit Hem, en *door Hem*, en tot Hem zijn alle dingen', zo heeft ook het Koninkrijk der Hemelen zijn ontstaan aan de Here Jezus, de *Zoon van God*, te danken.

In Lucas 8:5 wordt ons met enkele woorden aangegeven, wat wij in de drie Evangeliën over de gelijkenis van *de Zaaier* door de Heilige Geest geopenbaard vinden, namelijk: 'De Zaaier *ging uit, om zijn zaad te zaaien*'.

In Matteüs 13:3 zegt de Heer: 'Zie, de Zaaier ging uit om te zaaien'. Hier hebben wij het begin van het Koninkrijk der Hemelen, waar Hij, 'die het goede zaad zaait, de Zoon des mensen is' (Matt. 13:37).

Het 'goede zaad' is 'het woord van het koninkrijk', zoals de Heer zelf ons in Matteüs 13:19 duidelijk maakt.

Wat lezen wij nu in Marcus 4:24? Dat de Heer ons niet in de eerste plaats bij het zaaien wil bepalen, maar wel om acht te geven, welk zaad gezaaid wordt; en daarom de vermaning: 'Kijkt u uit wat u hoort'. Wij moeten dus als ons gepredikt wordt goed luisteren wat ons wordt voorgehouden, terwijl we in Lucas 8:18 vermaand worden: 'Kijkt u dan uit hoe u hoort'. In dit laatste geval is het dus voor ieder persoonlijk de ernstige verantwoordelijkheid, hoe men, 'het woord van het koninkrijk' ontvangt; of anders en beter gezegd, in het hart opneemt.

Om het in 't kort dus nog eens samen te vatten, dan hebben wij:

1. Ons hart en oor te openen voor de Zaaier, de Zoon des mensen, die tevens God geopenbaard in het vlees is, *de Koning* van het koninkrijk;
2. Onszelf de vraag te stellen: Wat wordt door Hem gezaaid?
3. Hoe wordt het zaad door mij ontvangen? Hoe hoor ik?

De Here Jezus, als Zoon des mensen, is de Zaaier, en Hij heeft 'het goede zaad' gezaaid (Matt. 13:37), n.l. het Woord van God. Dit zaad nu is op vier verschillende plaatsen gevallen, en slechts een vierde deel heeft de gewenste vrucht opgebracht.

Er viel een deel bij de weg; en de vogels kwamen, en aten het op.

De Heer zelf heeft de verklaring ons gegeven, waar Hij sprak: 'Als iemand het woord van het koninkrijk hoort en niet verstaat, komt de boze en rooft weg wat in zijn hart was gezaaid'. Wanneer het Woord in een hart gezaaid wordt, dat het niet begrijpt, als het geen verbinding oproept in het verstand, het gevoel of het geweten tussen het hart en God, dan neemt de vijand het weg; *het blijft niet in het hart*. Geen oog, geen oor, geen hart is er voor de Zaaier, of voor het zaad, door Hem uitgestrooid. Geen zin, of behoefte om te overwegen, *wie* spreekt. En evenmin, *wat* Hij spreekt. Geen besef van de ontzettende verantwoordelijkheid, de Zaaier en wat Hij zaait, af te wijzen.

Hier is geen aandacht voor de vraag: 'Wie komt tot mij?' Ook niet voor die andere: 'Wat hoor ik?' En allerm minst: *Hoe* hoor ik? Degene die het hoort, is echter niet minder schuldig; want wat in zijn hart gezaaid is, is passend voor elke behoefte van de natuur en de toestand van de mensen.

Dat de vogels in deze gelijkenis een beeld zijn van de duivel of satan, is zeer ernstig. Als satan is hij de *tegenstander van God*; en als duivel, probeert hij op allerlei mogelijke manieren de mens te verleiden om hem van God, de Bron van leven, licht, vreugde en heerlijkheid af te houden, en onder zijn macht en invloed voor eeuwig te bezitten. Neem dit toch ernstig ter harte, lieve lezer! De Here Jezus toont ons het werk van de vijand in het beeld van vogels; 'de boze komt en rooft weg wat in zijn hart was gezaaid'. Ogenscheinlijk zijn vogels niet zo gevreesde, maar juist voor de mens aantrekkelijke schepselen en toch door de Heer ons aangegeven als karakters, waarin de boze zich openbaart om Gods werk (zo mogelijk) te verijdelen, en de mens ongelukkig houden.

'Andere nu vielen op de rotsachtige bodems, waar ze niet veel aarde hadden; en ze kwamen terstond op, doordat ze geen diepe aarde hadden. Toen echter de zon was opgegaan, verschroeyden ze, doordat ze geen wortel hadden, verdorden ze'. De ogenblikkelijke ontvangst van het Woord met vreugde, in dit geval, strekt tot

bewijs, dat het hart het niet bewaren zal; want het is in zo'n toestand haast niet mogelijk, dat het geweten getroffen is. Als het geweten door het Woord ontwaakt is, wordt men ernstig en onrustig, en ziet men zichzelf in de tegenwoordigheid van God. Wanneer het geweten niet is getroffen, bestaat er geen wortel; en vervolging of verdrukking omwille van het Woord doet hem, die in het begin zo met vreugde het Woord aannam, zich van dat Woord afwenden. Bij deze mensen wordt dus niet de vraag gevonden: 'Wat hoor ik?'.

'Andere [zaden] nu vielen tussen de dorens; en de dorens schoten op, en verstikten ze'.

De Here Jezus verklaard dat 'dorens' zijn: *de zorgen van het leven en de verleiding van de rijkdom*; twee gevaarlijke oorzaken, die het vruchtbaar doen worden van het zaad van het Woord verhinderen. Armoede en rijkdom! Ach, hoe hoort men vaak uit de mond van veel mensen de verontschuldiging - als men het verontschuldiging mag noemen - : 'voor die dingen heb ik geen tijd; ik moet werken en voor mij en mijn gezin zorgen, en dit neemt al mijn tijd in beslag'. En hoe kunnen de rijken van deze aarde zich vaak in onverschilligheid laten zien wat betreft de eeuwige, geestelijke dingen, door die aardse, vergankelijke schatten die hun hart vullen. Heeft niet de Here Jezus, waar de rijke jongeling Hem de rug toekeerde, zijn discipelen laten horen: 'Hoe moeilijk gaan zij, die vermogen hebben, het koninkrijk van God binnen?' (Luc. 18:24) Hoeveel hoorders van het Woord zijn er, die of door het een of door het ander zich laten terug houden, zodat de gewenste vrucht niet te voorschijn gebracht kan worden! Noch bij de een, noch bij de ander is hier de ernst, om te vragen: 'Hoe hoor ik?'

'Andere [zaden] nu vielen in de goede aarde en gaven vrucht, het ene honderd-, het andere zestig- en het andere dertigvoudig'.

Hoe is de verklaring van de Heer van dit vierde of laatste deel van Zijn Woord? 'Hij nu die in de goede aarde is gezaaid, die is het die het Woord hoort en verstaat, die dus ook vrucht draagt en voortbrengt, de een honderd-, de ander zestig- en de ander dertigvoudig'. Het ware verstaan van het Woord brengt de ziel in verbinding met God, terwijl het Woord van God ons laat zien, wie God is. Begrijpt men het, dan kent men Hem; en de ware kennis van God, namelijk van de Vader en van Zijn Zoon, Jezus Christus (Joh. 17:3), is het eeuwige leven. De op deze wijze door het zaad van het Woord geboren, zullen in onderscheiden mate de vruchten van het leven uit God in deze wereld voortbrengen. Deze zijn de kinderen van het koninkrijk, dat begonnen is door het verkondigen van het getuigenis Gods door de Here Jezus aan allen, die woorden hadden om te horen; en dat dus, tijdens de Heer op aarde was, bestond uit *enkel ware gelovigen*. Aan deze heeft de Heer ook 'de

verborgenheden van het koninkrijk der hemelen' kunnen meedelen. (Matt. 13:11) Deze 'verborgenheden', lieve lezer! waren dingen die van de grondlegging van de wereld af verborgen zijn geweest, zoals wij lezen in Matt. 13:35. Deze woorden worden door de Heere Jezus aangehaald uit Psalm 78, waar Asaf door de Geest van God aangevuurd, vooraf opwekt en vermaant: 'Mijn volk, neem mijn onderricht ter ore, neig uw oor tot de woorden van mijn mond'. Zullen wij dan traag zijn tot horen? Zullen wij niet luisteren naar Hem, 'die God gezonden heeft?' en door Wie ons dingen geopenbaard zijn vóór de grondlegging van de wereld; dingen die tot in de eeuwigheid zich uitstrekken? Van welk een onschatbaar grote waarde is het, dat God ons zegt: '*Wie Zijn getuigenis heeft aangenomen, heeft bezegeld dat God waarachtig is*'. (Joh. 3:33)

3. Het Onkruid onder de tarwe, het Mosterdzaad en het Zuurdeeg

Onkruid onder de tarwe

Door de gelijkenis van *het onkruid onder de tarwe*, geeft de Heere Jezus ons te zien wat voor een vorm het Koninkrijk der Hemelen verkrijgen zou, nadat Hij ten hemel gegaan was. Het Koninkrijk, aan de handen van de mensen toevertrouwd, wordt verdorven. *Terwijl de mensen sliepen, kwam zijn vijand, en zaaide onkruid midden onder de tarwe, en ging heen (Matt. 13:25).*

De Here Jezus, de Zoon des mensen, heeft 'het goede zaad' gezaaid; – de vijand, de duivel, zaaide het onkruid. Het *goede zaad* zijn de zonen van het Koninkrijk; *het onkruid* zijn de zonen van de boze, (vs. 38). Wij zien dus, waar de Here Jezus zaaide, dat de duivel op loer lag, en van de gelegenheid van de zorgeloosheid en zwakheid van de mensen gebruik gemaakt heeft om ook te zaaien. Hij heeft daartoe in de dagen van de apostelen joodsgezinde leraars en heidense filosofen gebruikt. In de Brief aan de Galatiërs treedt de apostel Paulus krachtig en scherp op tegen de joodsgezinden, die de gelovigen tot de besnijdenis en het onderhouden van de Mozaische wet probeerden te brengen; - en in die aan de Kolossers om te doen uitkomen dat *elke gelovige in Christus volmaakt is*; dat '*Christus alles en in allen is*'; en dat daardoor de wijsheid van de mensen hem niets meerder kan aanbrengen of maken. In de eerste plaats werd voor Christus, de wet; in de tweede de filosofie (wijsbegeerte) in plaats van Christus, het Hoofd van Zijn lichaam (de gemeente), de gelovigen voorgesteld. De treurige gevolgen bleven niet uit. Niet ware gelovigen (valse broeders) werden in het Koninkrijk opgenomen; en het door de Here Jezus goed en zuiver opgerichte Koninkrijk, werd zó bedorven, dat de mens er geen

reiniging of verbetering in kan aanbrengen. Wat wij onder de akker te verstaan hebben, heeft de Heer zelf ons aangegeven: 'De akker is de wereld'. (Matt. 13:38)

Zo men zich eenvoudig aan de uitlegging van de Heer gehouden had, zou men nooit op de gedachte zijn gekomen, dat hier van *de Gemeente* sprake is. De Heer zegt, op de vraag van de dienstknecht: 'Wilt gij dan, dat wij heengaan, en het onkruid bijeen verzamelen?' 'Laat beide (de kinderen van het rijk en de kinderen van de boze) samen opgroeien tot aan de oogst'. – Paulus zegt *met betrekking tot de Gemeente*: 'Doet de boze uit uw midden weg'. (1 Kor. 5:12, 13) Indien dus hier van dezelfde personen onder dezelfde omstandigheden sprake was, dan zou Paulus de Heer tegenspreken. De zaak is echter zeer eenvoudig. De Heer spreekt van het Koninkrijk, waar de akker de wereld is, en wil dat bozen en goeden samen op die akker zullen opgroeien; - Paulus spreekt tot de Gemeente, die wel in het Koninkrijk, maar *niet het* Koninkrijk is, en zegt: 'Doet de boze uit uw midden weg'.

In de tijd van de oogst zal de Heer tot de maaiers (de engelen, zie Matt. 13:39) zeggen: 'Verzamelt eerst de dolik en bindt het in bossen om het te verbranden, maar brengt de tarwe in mijn schuur'. (vs. 28-30) Er is dus een tussentijd, waarin men de vermenging van tarwe bijeen en onkruid laten moet. Uittrekken van het onkruid is de mens niet toevertrouwd, daar hij geen volmaakt onderscheidingsvermogen bezit tot schifting van het goede en het kwade; en zo hij dit ook bezat, dan zouden alle niet bekeerden, de ongelovigen, uitgerukt, d.i. gedood moeten worden. Maar dit laatste zal in de dag van de oogst worden opgedragen en toevertrouwd aan de *engelen*, die naar Gods gedachten volkomen zullen kunnen onderscheiden zodat waar er twee op het veld, op het bed of in de molen gevonden worden, de een weggenomen en de ander gelaten wordt (Matt. 24:40 en 41).

Ja, bij de komst van de Zoon des mensen in heerlijkheid, zullen Zijn engelen *eerst* de ergernissen, *het onkruid*, bijeen verzamelen en in de oven van vuur werpen, en zullen de rechtvaardigen, *de kinderen van het Koninkrijk*, blinkend *als de zon* in het koninkrijk hun Vader. Zeer treffend en bewonderenswaardig is het, in Matteüs 17 te lezen, waar ons de verheerlijking op de berg van de Here Jezus, de Koning, wordt meegedeeld, dat ook daar het aangezicht van de Heer *blinkend als de zon* gezien wordt. De kinderen of onderdanen van het Koninkrijk zullen zo met diezelfde lichtglans van de heerlijkheid, als die van de Koning, in het Koninkrijk hun Vader schitteren! Wel mogen ook wij met David in blijde verrukking en heilige bewondering uitroepen: 'Hoe groot is Uw goed, dat U weggelegd hebt voor wie U vrezen, dat U bereid hebt voor wie tot U de toevlucht nemen ten aanschouwen van de mensenkinderen'. (Ps. 31:20).

Het mosterdzaad

De *gelijkenis van het Mosterdzaad* toont ons, hoe het Koninkrijk der Hemelen een grote macht op aarde verkrijgen zou. Wat als een klein mosterdzaad gezaaid is, wordt een grote boom.

De macht van Egypte, Assyrië en Babel, wordt ons in Gods Woord ook onder het beeld van een boom voorgesteld (Lees Ezech, 17:23, 24 en - 31:3; Dan. 4:10). Ja, al in de tijd van de Richteren sprak Jotam een fabel uit, en stelde daarin de bomen voor, die uitgingen om een koning over zich te zalven (Richt. 9:8—15).

Het Koninkrijk, aanvankelijk klein, als het mosterdzaad, zou langzamerhand de vorm aannemen van een grote macht, die zich een naam zou maken en een aantrekkingspunt zou worden voor velen, ja veiligheid en rust zou aanbieden voor anderen, evenals de vogelen dit genieten in de takken en het gebladerte van een boom. In de vierde eeuw is dit inderdaad zo geworden, waar, onder de regering van Constantijn, die in het jaar 312 Rome zegevierend binnentrok, deze macht het eerst zich ging openbaren. Van toen af tot nu toe heeft het Koninkrijk der Hemelen deze vorm verkregen, en dragen alle regeringshoofden in de christenheid het kruis boven hun kroon, in onderscheiding van de Mohammedanen, die de halve maan, en andere vorsten, die weer verschillende symbolen bezitten. En niet alleen aardse macht en grootheid, eer en aanzien, maar ook vele duivelse geesten (demonen) hebben zich in het groot en machtig geworden Koninkrijk genesteld. Denken wij slechts, om niet meerdere te noemen, aan wat in onze tijd schrikbarend toeneemt en door duizenden wordt omhelsd en verdedigd, n.l. het theosophisme, spiritisme, en het Boedisme! En dat wij onder de vogels van de hemel demonen mogen verstaan, heeft ons de Here Jezus zelf onderwezen, wanneer Hij in *de gelijkenis van de Zaaier* verklaard: 'Als iemand het woord van het koninkrijk hoort en het niet verstaat, komt de boze, en rooft weg wat in zijn hart gezaaid was' (Matt. 13:19).

Het zuurdeeg

De gelijkenis van het Zuurdeeg. Een vrouw neemt zuurdeeg en verbergt dit in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd is. Wij hoeven hier niet lang stil te staan bij de waarheid, dat zuurdeeg in Gods Woord altijd als kwaad, en nooit als goed wordt aangemerkt.

Behalve in deze gelijkenis (en zo ook in Luc. 13:21) geeft de Heilige Schrift ons nog acht uitspraken aan, waarin wij altijd bepaald worden bij 'wegdoen', 'uitzuiveren' en 'wacht u voor zuurdeeg'. Wij willen graag de lezer tot hulp zijn, en deze uitspraken achtereenvolgens uit schrijven.

- Exod. 12:15 en 19: ‘ieder die iets *gezuurds* eet, (...) die persoon moet uit de gemeenschap van Israël uitgerooid worden’.
- Exod. 13:7: ‘Wat *gezuurd* is, mag bij u niet gezien worden, ja, *geen zuurdeeg* mag er in heel uw gebied bij u gezien worden’.
- Lev. 2:11: ‘Geen enkel graanoffer dat u de HEERE aanbiedt, mag met *zuurdeeg* bereid worden. Want u mag niets van wat met welk *zuurdeeg* (...) als een vuuroffer voor de HEERE in rook laten opgaan’.
- Deut. 16:4: ‘Er mag bij u zeven dagen lang geen *zuurdeeg* gezien worden, in heel uw gebied’.
- Matt. 16:6. ‘Jezus nu zei tot hen: Let op en past op voor *het zuurdeeg* van de Farizeeën en Sadduceeën’. (Zie ook Luc. 12:1)
- Marc. 8:15: ‘Let op en kijkt uit voor *het zuurdeeg* van de Farizeeën en voor *het zuurdeeg* van Herodes’.
- 1 Kor. 5:6-8. ‘Weet u niet, dat een *beetje zuurdeeg* het hele deeg doorzuurt? Zuivert *het oude zuurdeeg* uit, opdat u een nieuw deeg bent; u bent immers ongezuurd (...) Laten wij daarom feestvieren, niet met *oud zuurdeeg*, ook niet met *zuurdeeg* van slechtheid en boosheid, maar met ongezuurde broden van oprechtheid en waarheid’.
- Gal. 5:9. Een *beetje zuurdeeg* doorzuurt het hele deeg’.

Waar dus door al deze uitspraken van Gods Woord *zuurdeeg* als *kwaad* wordt aangegeven, zouden wij daarvan in onze gelijkenis mogen afwijken, en het hier als iets goeds aanwenden? Nee, natuurlijk niet. Dat men zoiets doet, is ook een treurige bevestiging van de waarheid, die de gelijkenis ons laat zien. Het *zuurdeeg* is ook hier *kwaad*, *het bederft* het Koninkrijk der Hemelen. Het doet ons denken aan verkeerde leerstelsels, die de grote hoop zouden kenmerken, die het geheel doordringen, wat sinds eeuwen heeft plaatsgevonden, en wat ons door de apostel Petrus ook voorzegt geworden is: ‘Er waren echter ook valse profeten onder het volk (Israël), zoals er ook onder u (Christenen) valse leraars zullen zijn, die *verderfelijke sekten* heimelijk zullen invoeren’ (2 Petr. 2:1).

Let er wel op, lezer! de vrouw in de gelijkenis verbergt *het zuurdeeg* in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd was. Op een niet waar te nemen manier werkt het kwaad, en wordt het Koninkrijk doorzuurd. Heimelijk dat is *verborgen*, *in het geheim*; zoals Petrus geprofeteerd heeft, hebben valse leraars *verderfelijke sekten* ingevoerd. Wat men daarom in onze tijd ook vaak door leraars hoort zeggen: ‘het Evangelie moet, als een *zuurdeeg*, de wereld doorzuren’, is geheel in tegenspraak met Gods Woord. Dit is het Evangelie onwaardig.

Het Evangelie (de blijde boodschap van de genade Gods) wordt in de Schrift genoemd 'Gods kracht' (Rom. 1:16), 'het woord van de waarheid' (Kol. 1:5), 'het Evangelie van de heerlijkheid van de gelukkige God' (1 Tim. 1:11), enz. Ook onder het beeld van het 'levend water' spreekt de Heer er over in Johannes 7:37 en Openbaring 22:17. Maar *nooit is het zuurdeeg* een beeld van het Evangelie.

De Heer heeft ook niet in Matteüs 13 gezegd: 'Het Evangelie is gelijk aan zuurdeeg, dat een vrouw nam, en verborg in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd was', – maar 'Het Koninkrijk der hemelen is als zuurdeeg', enz.

Als een gezant van God uitgaat om het evangelie te prediken onder een volk dat nog nooit deze blijde boodschap gehoord heeft, en de Heilige Geest werkt dan in de harten, zodat daar bekering van sommigen gezien wordt, en deze tot het geloof in de Here Jezus komen, dan is daar ter plaatse het Koninkrijk der Hemelen ontstaan. Komen er nu later valse leraars, die stiekem verkeerde leringen en beginselen invoeren, dan brengen deze daar *zuurdeeg*, en wordt het Koninkrijk der Hemelen ook dáár verdorven.

Wij vinden zo het kwaad op drieërlei wijze voorgesteld:

- Ten eerste: *onkruid* midden onder de tarwe, door de duivel gezaaid tijdens de onwaakzaamheid en zorgeloosheid van de mens.
- Ten tweede: het *mosterdzaad* wordt een grote boom, ten tijde dat het Koninkrijk met aardse macht en grootheid werd bekleed.
- Ten derde: het *zuurdeeg*, dat ons het inwendig, geestelijk verderf te aanschouwen geeft.

De Heere Jezus dit alles ten aanhoren van de menigte uitgesproken. Als Hij echter over de kern, *het innerlijke van het Koninkrijk*, zal gaan vertellen, laat Hij de menigte gaan en gaat Hij in het huis, waar zijn discipelen naar Hem toe komen. (Matt. 13:36) En dáár, met de Heer alleen, mogen zij ervaren wat David in Psalm 25:14 getuigt: 'Vertrouwelijik gaat de HEERE om met wie Hem vrezen'.

5. De Schat in de Akker, de kostbare Parel en het Visnet.

Zover als het menselijk oog kan waarnemen, is dus het gehele Koninkrijk der Hemelen in een toestand van verdorvenheid; en als de Heer Jezus in Zijn lering het hierbij gelaten had, zouden wij zeker niet anders kunnen denken, dan dat alles wat

Hij, als de Zaaier, is begonnen, vergeefs is geweest. Maar, Zijn Naam zij dank! de Heer laat ons meer vernemen en zien! Hij, die Zijn mond opende om *de dingen uit te spreken, die van de grondlegging van de wereld af verborgen zijn geweest* (vs. 35), heeft ons in de twee gelijkenissen: ‘de Schat in de akker’, en ‘de Parel van grote waarde’, bekend gemaakt met de innerlijke, voor Hem van alle waarde zijnde kern in het Koninkrijk, nl. *Zijn Gemeente*, door Hem zó geliefd, dat Hij Zichzelf voor haar heeft overgegeven. (Efez. 5:25) En hoe opmerkelijk is het, dat, waar God door de Heiligen Geest de apostel Paulus ‘de verborgenheid van de Gemeente’ heeft bekend gemaakt, deze schrijft ook: ‘Die in andere geslachten de zonen van de mensen niet bekend is gemaakt’, (Efez. 3:5); en in Kol. 1:26 lezen wij: ‘De verborgenheid, die van alle eeuwen en geslachten *verborgen is geweest*’. Zó ook spreekt de Heer in de gelijkenis.

De schat in de akker

‘Het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een schat, *in de akker verborgen*, die een mens vond en *verborg*; en vanwege zijn blijdschap daarover gaat hij heen, en verkoopt alles wat hij heeft, en koopt die akker’.

Een mens *vindt* die schat en koopt de *akker*, om in het bezit van de schat te komen. Niet de akker was het doel, maar de daarin *verborgen* schat. Daarom heeft Christus de akker (en de akker is de wereld (volgens vs. 38), gekocht, en is Hij bezitter van de akker geworden.

Het gaat Hem echter om de schat die daarin verborgen is, d.i. Zijn Gemeente, het eigenlijke voorwerp van het verlangen en van de opoffering van de Heer, als hetgeen wat zijn hart in deze wereld gevonden heeft, overeenkomstig de raadsbesluiten en gedachten van God. Ja, inderdaad Christus heeft van alles afstand gedaan, alles verkocht, om de akker te kopen, waarin de door Hem gevonden schat, de gemeente, *verborgen* was. Hij ontledigde niet alleen Zichzelf om hen, die in Hem zouden geloven, te kopen (Fil. 2:7), maar Hij ontzegde zich alles, wat Hem toekwam als mens, als Messias op aarde; Hij gaf de beloften, Zijn koninklijke rechten, ja Zijn leven tot prijs om de wereld te bezitten, waarin de Zijnen (Zijn Gemeente) waren. De verlost in de hemel vangen immers het nieuwe lied aan; door te zingen: ‘U bent waard het boek te nemen en zijn zegels te openen; want U bent geslacht, en hebt *God gekocht met uw bloed* uit elk geslacht en taal en volk en natie’ (Openb. 5:9). Waar, door de zondeval, alles in het bezit en onder de macht van de Satans gekomen is, zal straks alles uit zijn macht genomen, en aan Christus, de Zoon des mensen, gegeven worden. Zie hier voor Psalm 8 en Hebreeën 2.

De parel van grote waarde

In de gelijkenis van de Parel van grote waarde' hebben wij dezelfde gedachte, maar door andere denkbeelden gewijzigd. 'Het koninkrijk der hemelen is eveneens gelijk aan een koopman die mooie parels zocht; toen hij nu één zeer kostbare parel gevonden had, ging hij weg en verkocht alles wat hij had, en kocht die'.

De koopman was aan het *zoeken* naar mooie parels. Hij wist, waar het om ging. Hij bezat smaak, onderscheiding en kennis ten aanzien van wat hij zocht. Het was de welbekende schoonheid van de zaak, waardoor Zijn zoeken op gang was gebracht. Hij wist, wanneer Hij er een gevonden heeft, overeenkomende met Zijn denkbeelden, zodat het de moeite waard is alles te verkopen, zodat hij in het bezit ervan komen mocht. Dit is zij waard in de ogen diegenen die haar waarde kan schatten. En Hij koopt niets anders daarbij.

Dit geheel geeft weer een ander beeld van onze liefdevolle Heer en Heiland. Christus heeft in de Gemeente op zichzelf een *schoonheid* en een *waarde* gevonden, die Hem alles deed opgeven om haar tot Zijn eigendom te krijgen. Ja, *alles* gaf de Heer: Zijn heerlijkheid, Zijn rijkdom, Zijn majesteit; Zijn eer, Zijn rechten als Israëls Koning, Zijn rechten als Zoon des mensen, ja Hij gaf als laatste Zijn dierbaar leven! Terecht heeft een dichter het gesproken, wat elk waar gelovige van de grond van het harten zal beamen:

'Voor deze prijs hebt Gij uw Bruid verkregen;
U gaf voor haar Uzelf Heer in de dood.
Voor haar was U in zielen-angst en lijden;
Wat is Uw liefde, o Heer! ondenkbaar groot!'

Het visnet

De laatste van de zeven gelijkenissen van het Koninkrijk der Hemelen is die van *het Visnet, uitgeworpen in de zee*. Dezelfde personen, die het net uitwerpen, trekken het ook aan de oever, en maken de scheiding door de goede vissen in vaten bijeen te verzamelen, terwijl zij van de kwade geen verdere notitie nemen. De *goede vissen* veilig te stellen, is het werk van hen die het net op trekken, nl. de vissers. Onwillekeurig denken wij hier aan de woorden van de Heer tot Zijn discipelen: 'Van nu aan zul je mensen vangen' (Luc. 5:10). Het sorteren is wel hun werk, maar zij hebben toch eigenlijk alleen met de *goede vissen* te maken. Die kennen zij, en die zijn het doel van hun vissen en het voorwerp van hun werkzaamheid. De arbeid van de vissers vormt een gedeelte van de geschiedenis van het Koninkrijk der Hemelen. De kwaden zijn niet voor hen van nut, en uit het opgetrokken volle net worden zij *weggeworpen*. In de voleinding, van de eeuw zullen *de engelen*, niet de vissers, zich

uitsluitend bezighouden met *de bozen*, om die van de rechtvaardigen af te scheiden, en ze dan te werpen in de vuuroven; ‘daar zal het geween zijn en het tandengeknars’ (vs. 50).

In de verklaring van de tweede gelijkenis (het Onkruid tussen de tarwe), vindt men het beslissende oordeel over het onkruid, waardoor vernield en verteerd wordt, wat op de akker gebleven en tevoren onder Gods bestuur door *de engelen* bijeen gebracht en uit de tarwe afgezonderd was.

De engelen worden aan het einde uitgezonden, niet om het onkruid van de tarwe te scheiden, want dat is dan al gebeurt; maar om het onkruid in het vuur te werpen, en zo het Koninkrijk van de ergernissen te zuiveren.

In de gelijkenis van het Visnet vind de sortering nu, *in deze tijd*, plaats. Er zullen rechtvaardigen op de aarde zijn, nl. die in de verklaring van de gelijkenis van *het onkruid van de akkers*, aan gegeven worden als *zonen van het Koninkrijk* (vs. 38), en de bozen zullen van hen worden verwijderd. De praktische lering van deze gelijkenis is de afscheiding van de goeden van de kwaden, en het verzamelen van deze goede in vaten.

Nu wij aan het einde van onze beschouwing van de zeven gelijkenissen zijn gekomen kunnen wij het geheel in 3 hoofdlijnen weergeven:

1. Dat de Heere Jezus het rijk in de handen van de mens heeft overgegeven, tot Hij zal wederkomen, om Zelf de teugels van het bewind ter hand te nemen.
2. Dat Hij ons zowel de uiterlijke vorm, die het rijk in Zijn afwezigheid zou aannemen, als de innerlijke kern, die het bevat, beschrijft.
3. Dat de Heer, om die kern te bezitten, alles wat Hij had, overgaf; en dat het, ondanks de grote schuld van de Joden, die van de zijde van de mensen de aanleidende oorzaak waren van Zijn vertrek van deze aarde, al bij Zijn komst hier beneden Zijn plan was, om Zijn heerlijke heerschappij voor een tijd op te geven, om die kostbare Schat, die kostbare Parel, *de Gemeente*, te kopen, die nu door Zijn dienaars uit het rijk wordt vergaderd en afgezonderd.

Uit dit overzicht blijkt dus duidelijk, dat *het Koninkrijk der Hemelen* en de Gemeente niet een en dezelfde zaak zijn. Het Koninkrijk toch was geopenbaard, voor er van de Gemeente sprake was. ‘Naar de bepaalde raad en voorkennis van God’, moest de Gemeente als de Bruid aan Christus gegeven worden, en daarom moest het Koninkrijk worden verworpen, zodat de Koning voor de prijs van Zijn bloed de Schat kon kopen, die Hij in de wereld (de akker) gezien en gevonden had. Er kan geen sterker bewijs gegeven worden voor het onderscheid tussen het Koninkrijk en de Gemeente.

Wanneer iemand voor het bezit van een zaak een andere prijs geeft, dan kunnen die twee toch niet een en dezelfde zaak, noch de een de voortzetting van de andere zijn. De Gemeente is in het Koninkrijk, zij maakt de innerlijke kern, het hemelse bestanddeel uit van het Koninkrijk, maar *zij is het Koninkrijk zelf niet*. Het Koninkrijk is niet, zoals de Gemeente, het lichaam van Christus, Zijn Bruid, de volheid degenen, die alles in allen vervult. De onderdanen van het rijk, zijn niet als zodanig met Christus gestorven en opgestaan, en in Hem gezet in de hemel; zij zijn ook niet kinderen maar onderdanen van God. En bovendien, de Gemeente zal eenmaal met Christus, als de vrouw van het Lam, over en in het Koninkrijk heersen. (Zie Openb. 21:9 – 27)

OudeSporen 2020

